

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10.—, za ino-
zemstvo D 15.—, dostavljen na dom
D 11.50, na izkaznice D 10.—,
inšerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interarb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 71. — SHS poštnoštevnica
razšir. št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, petek 23. marca 1923.

Številka: 66

Nova fronta.

Volitve v narodno skupščino so za nami. V naših slovenskih pokrajinah triumfira klerikalizem. Reakcija je dosegla formalni uspeh. Mi naprednjaki ne obupujemo, ampak gremo v nov boj. Rezultat minule nedelje nas mora združiti vse naprednjake, ki čutimo za državo, za našo jugoslovensko, s krvjo izbojčevano, v mukah in težkem trpljenju pričakovano nam vsem skupno domovino.

Številke kažejo, da bi bili priporočili naprednjaki tri mandate, če bi bili šli v enotni fronti demokrati, samostojni kmetije in narodni socialisti. Če pa pomislimo, da bi bil tak napreden blok brezdvomno zaprl vrata avanturističnemu radikalskemu nastopu v naših volilnih okrožjih in da bi ob sklenjenih naših naprednih vrstah tudi Novačanova agitacija položila prožje in da bi bil napreden blok vse drugačna privlačna sila za napredne volilce, ko razbite armade, smemo reči, da bi napredna misel v našem volilnem okrožju obdržala svoje pozicije tudi v formalnem oziru. Upoštevati je pa tudi, da je edino zaslepljen nastop neuvidevnih slovenskih radikalov v politikov Nemcem dvignil pogum in jih v strnjjenih vrstah pripeljal na volišča za nemško listo. Če bi se bil za glasove potegoval napreden blok, bi ne bila abstinencia v naprednih vrstah tako velika in bi ne bili doživeli, da napredni ljudje iz ozlovoljenosti nad razcepljenostjo naprednih vrst in v protest radi nezadovoljnosti z obstoječimi razmerami, glasujejo za klerikalce in Radića.

Z ustanovitvijo narodne stranke v letu 1906 smo začeli ustvarjati naše napredne politične organizacije v našem volilnem okrožju, ki smo jih z vnebo gojili, pa potem ob pomanjkanju delavnih ljudi prepustili svoji usodi. Spet smo jih oživljali, dajali pa tudi kot kader samostojnim kmetom in tudi narodnim socialistom. Mnogo smo od teh organizacij pričakovali. Pa novi voditelji so jih zanemarili in naravna posledica je nastopila. V hipnem navdušenju priporočeni uspehi se razblinijo, če jim organizacija ne ustvari podlage za utrjenje in stalnost. Spet smo v dolgem volilnem boju polagali temelje naprednim političnim organizacijam po deželi. Skušnja nas uči, da bo uspeh dela komaj viden zamrl, če ga z vso vnebo ne nadaljujemo.

Demokrati smo napredovali v našem volilnem okrožju, spet smo si ustvarili trdne kadre po deželi. Organizatorno delo, započeto v volilnem boju, hočemo nadaljevati. Ne odnehamo, svoje sile hočemo podvojiti in potrojiti, da naše delo napreduje in da tako izgradimo naše postojanke za nov boj, v katerem tudi formalni uspehi izostati ne more. Pa tudi druge napredne skupine so poleg velikega škodljivega razdiralnega dela položile temelje organizacijam, ki bi morale dobri napredni stvari koristiti.

Bitka je ozračje razčistila. Visokoteleče misli tu in tam so butale ob trda tla. Realnost naj uči. Če nismo mogli ustvariti naprednega bloka pred volitvami, ker je bil optimizem v formalne samostojne uspehe prevelik, ga moramo ustvariti sedaj, ko smo vsi iz sanj prebujeni v težko življenje in ko vendar nihče naprednih ljudi ne more hoteti, da naj bi izvršeno delo, če ni doseglo mandator, ostalo brezplodno tudi za bodočnost.

V nov boj gremo. Naj nas najde združene, ne rekrimiramo in uporabimo vse, kar smo ustvarili pozitivnega. Samostojni kmetije, narodni socialisti in demokrati in od radikalcev in republikancev in tudi od Nemcev zapeljani slo-

Končni rezultat volitev v mariborskem volilnem okrožju.

Mandat brez količnika pripadel Nemcu.

Maribor, 22. marca. Danes je glavni volilni odbor dokončal svoje delo. Glasom njegovih ugotovitev so dobili:

JDS	5169	glasov,
SLS	5665	"
Novačan	1461	"
SKS	4553	"
Golouh	5734	"
Nemci	5981	"

Radić	10186	glasov,
Koreu	4280	"
NSS	2090	"
Radikalci	1365	"

Skupno je bilo torej oddanih 97.490 glasov. Količnik 6093. Na podlagi računa po volilnem zakonu dobijo klerikalci 12, Radić 2 mandata. Petnajsti mandat dobi brez količnika nemška stranka.

Seja ministrskega sveta.

Posvetovanje o rezultatu konference v Nišu. — Rezultat volitev. — Ostavka ministrstva Serića in Omerovića.

Beograd, 22. marca. Na včerajšnji seji se je ministrski svet najprej posvetoval o rezultatu niške konference, ki je včeraj depoldne končala svoje delo in je zahtevala, naj vlada pooblasti našo delegacijo, da podpiše sklenjene dogovore. Kakor izvemo, pridejo vsi delegatje v Beograd, kjer bo pregledano besedilo dogovorov v bolgarskem in našem izvirniku, nato pa bo vlada konvencije podpisala.

Potem je vojni minister poročal o situaciji, za njim pa notranji minister o volilnem izidu. Glasom njegovega poročila bi nudil končni izid volitev sledečo sliko:

Radikalci	109,
demokrati	52,
Radić	70,
Korošec	22,
Spaho	18,
džemijet	13,
zemljoradniki	9,
Nemci	6,
Drinković in Trumbić	2,
slov. kmetijci	1,
Romuni	1,
črnogorski separatisti	2,

Kombinacije o bodoči situaciji.

Ključ položaja je pri Radiću. — Radikalci računajo z uvedbo diktature.

Beograd, 22. marca. (Izv.) Iz krogov, ki stoje zelo blizu ministrskemu predsedniku Pašiću, se doznava o bodoči politični grupaciji sledeče kombinacije: V slučaju, da Radić ne pride s svojimi 70 poslanci v parlament, bodo tvorili radikaleci s pomočjo džemijeta večino za vlado in za delo v parlamentu. V tem slučaju bi bila vsaka koalicijska nepotrebna. Če pa pride Radić v parlament, je koalicijska neobhodno potrebna. V tem slučaju računajo radikaleci na demokrate, o katerih upajo, da se bodo vedno borili proti Radiću. Radikalci si ne morejo v parlamentu predstaviti druge situacije. Ako pa bi demokrati odklonili sodelovanje z radikaleci, ne preostaja drugega, kakor razpisati nove volitve, v katerih upajo radikaleci, da dobe 200 ali vsaj 160 mandator, kolikor jim je neobhodno potrebno da obdrže vlado v svojih rokah. Za prvi slučaj (če Radić ne pride v parlament) imajo demokrate glasom izjav volilnih oseb le en odgovor: opozicija. V drugem slučaju pa se bodo složno borili proti Radiću in proti Pašiću, ter bodo pri eventualnem glasovanju glasovali proti Pašiću, ter bi nedvomno bila poverjena sestava nove vlade demokratom. Tukajšnji krogi so splošno mnenja, da bo Pašić tekom prihodnjega meseca pripravljati tla za svoje načrte. Prihod rumunske kraljice se spravlja v zvezo z nepričakovanim razvojem političnega položaja. Pretežna večina v radikalskih krogih je mnenja, da bi bil v slučaju Radićevega prihoda najboljši izid iz situacije z uvedbo diktature. V Radićevih rokah leži torej odločitev. Kakor hitro pa bi Radić nastopil kjerkoli proti državi, bi ga dal Pašić zasledovati, da bi mu na ta na-

čin onemogočil prhód v Beograd in s tem rešil situacijo za radikalece. V tem slučaju bi ostali radikaleci štiri leta neomejeni gospodarji države. Na vsak način pa se je kriza prenesla iz Beograda v Zagreb. Včerajšnja "Tribuna" piše v uvođniku, da je sedaj odvisno popolnoma od Radića, kako stališče bo zavzela Srbija napram Hrvatski. Povdarja pa, da Hrvatska na noben način ne more in ne sme postati druga Irska.

Zagreb, 22. marca. (Izv.) Z včerajšnjim brzovlakom je odpotoval pokrajinski namestnik za Hrvatsko in Slavonijo dr. Ernest Cimić v Beograd, da poroča vladi o nastalem političnem položaju na Hrvatskem ter sprejme nove instrukcije za nadaljnjo postopanje napram Radiću.

Beograd, 22. marca. V demokratskem klubu se je vršila včeraj razprava med voditelji stranke. Zbral se bo po vseh okrožjih ves material glede volilnih sleparij radikalcev. Po interpretaciji vol. zakona s strani nekaterih strankinih voditeljev bi moral dobiti mandat tudi dr. Zerjav in se bo stranka za to v verifikacijskem odboru zastavila. V soboto je seja glavnega strankinega odbora, ki bo sklepal o nadaljnjem postopku stranke. Klub se konstituira v desetih dneh.

BORZA.

Curih, 22. marca. (Izv.) Sklepni tečaj. Pariz 37.20, Beograd 5.55, London 25.43, Berlin 0.0261, Praga 16.10, Italija 26.87, Newyork 542.50, Dunaj 0.00755, žigosane krone 0.0765, Budimpešta 0.10, Varšava 0.014, Sofija 3.10.

venski ljudje spadajo v eno linijo, ki se mora ustvariti takoj sedaj, da pripravimo armado za nove boje. Dr. L.

Glasovi k volilnemu izidu.

Največji politični dogodek zadnjih dveh let — volilni izid — vzbuja obilo komentarjev, ki nam z raznih stališč in vidikov kažejo nejasen politični položaj, ki je nastal po volitvah.

Zagrebsko demokratsko glasilo "Riječ" piše med drugim: Za demokratsko stranko je bila volilna borba izredno težavna. Skoz štiri leta je nosila polno odgovornost za koalicijsko vlado, v kateri zaradi radikalcev ni mogla izvršiti svojega celotnega programa. Tik pred volitvami je bila vržena iz vlade in sicer z intrigami radikalne stranke, ki je izvedla volitve proti demokratski stranki in samo proti demokratom. Če je demokratska stranka kljub svojem neugodnemu položaju rešila več kot petdeset mandator, tedaj to pomeni, da je njena ideja tako živa in močna, da ne more propasti. Res je, da je plemenska orientacija trenutno odsunila misel jugoslov. unitarizma. Večina srbskih volilcev se je izjavila za radikalsko velikosrbsko zamisel, dočim se je večina Hrvatov izjavila za Radićevo hrvatsko republiko, a Slovencev za klerikalno slovensko deželo. To je dejstvo in bi bilo smešno, če bi zapirali oči pred njim. Dejstvo pa je tudi, da demokratska stranka v tej plemenski povodnji ni izgnila, marveč je ostala — dasi oslabiljena — na tretjem mestu po številni moči. Ostala je močna stranka, dovolj močna, da nosi tudi nadalje zastavo jugoslov. unitarizma in da vodi boj proti plemenskim ekstremom s polnim upanjem v uspehi.

O položaju v novem parlamentu pravi "Riječ" tole:

"Radikalna stranka je računala, da bo imela v novem parlamentu absolutno večino, t. j. 160 mandator. Zato je izvedla volitve tako nasilno, zato je preganjala uradništvo, strašila ljudstvo in razsipavala denar. Vse to je bilo zaman: radikaleci nimajo večine in ne morejo biti sami na vladi. Preostane jim tedaj kombinacija koalicijske z drugimi strankami. Demokratska stranka za to kombinacijo ne prihaja v poštev, ker ne mara sodelovati z radikaleci. Radikalci bodo tedaj morali zaprositi sodelovanja bodisi Radića, bodisi Korošca s Spahom in džemijetom. Najboljša bi nedvomno bila kombinacija radikalsko - radićevske večine, ker bi taka vlada kljub kaosu, ki bi nastal vsled tega, zelo pospešila ozdravljenje našega naroda od plemenske psihoze. Ker pa ni gotovo, ali pojde Radić v Beograd, najbrže ne bo mogoče udeležiti radikalsko - radićevske koalicijske. Zato pa bodo morali radikaleci iskati pomoči pri Korošcu, Spahi in džemijetu. Tako bi dobili večino kakih 160 poslancev. Ali bi Korošec in Spaho hotela v to koalicijsko, tega seveda ne moremo reči. Kakorkoli bo že, eno je gotovo: Pašićeva vlada, ki je ostala v manjšini, bo morala podati ostavko. Četudi bi g. Pašić zopet dobil pooblastilo za sestavo nove vlade, in četudi bi se mu posrečilo dobiti večino s klerikalci, Spahovi in džemijetom, ne bo parlament učakal dolgega življenja. V tem parlamentu bo prvič po našem ujedinjenju napovedala vladi oster boj močna opozicija — demokratska stranka."

Beograjski "Novi List" opozarja na značilnost plemenske in verske koncentracije volilnih množic in pravi, da so demokrate vsled svoje razcepljenosti dobesedno poklonili radikalcem znaten del svojih mandator. Tam, kjer je stranka ostala dosledna svoji politiki in svojem programu, je izšla neoslabiljena iz

volilnega boja. Zemljoradniška stranka je zlomljena zaradi svoje brezcilnosti. Manjše skupine, ki so nastale zunaj parlamenta, ne bodo motile parlamentarnega dela. Glavna motnja bodo pač velike stranke same.

»Preporod« piše, da je volilni izid vendarle znamenje čiščenja političnega kaosa, v katerem živimo že 4 leta. Ljudstvo se je začelo politično organizirati in kmalu bomo učkali čas, ko bodo na volilnem bojišču ostale samo politične skupine — napredna in konzervativna — kar je jako ugodno za normalno delovanje parlamentarnega režima.

»Tribuna« (radikalna) je zelo optimistična, ko pravi, da so te volitve prvi korak h konsolidaciji naše države, dokaz, da gremo čvrstih korakov popolnemu ozdravljenju nasproti. — Po njenem mnenju so volitve izvršile ločitev monarhistov in republikancev. Za republikanci, kakor jih predstavlja Radić, stoje državni sovražniki. Za monarhisti, — vsceno, kdo jim je na čelu — pa se bodo morali zbrati vsi oni, ki so za to državo in delajo za njen napredek.

»Vreme« pravi, da bodo v novi parlament vstopile stranke, ki imajo jasno opredeljene nazore in ki se zelo razlikujejo med seboj. Vse nijanse političnih barv se bodo izgubile in v skupščini bodo očitane zgolj elementarne in žive politične barve. Vse »zlate sredine« bodo utonile, na površju ostanejo ekstremi, ki se ne izključujejo, marveč medsebojno dotikajo in dopolnjujejo. Če bodo ti ekstremi mogli spraviti državo v sklad (?), tedaj nas čaka srečnejše politično življenje.

Blokaški »Obzor« pravi, da so volitve obsodile politiko hegemonije in centralizma. O položaju v novem parlamentu sodi: Če Radić ne pride v parlament, tedaj bo v skupščini samo 243 poslanev; večina tedaj iznaša 122 glasov. Če so radikalci dobili 107 poslancev, jim je treba zbrati kakih 10 poslancev, kar je mogoče, pa imajo zagotovljeno večino in lahko sedijo štiri leta na vladi. Če pa Radić pride v skupščino, tedaj se radikalci vzdržijo samo v koaliciji z drugimi strankami; ako ne, pa morajo vlado zapustiti. Usoda parlamenta je odvisna od Hrvatov ali bolje: od Radića in od stališča Beograda napram Radiću, ki bo 28. tm. postavil svoje zahteve.

Iz teh navodil je razvidno, 1. da je po volitvah ustvarjen politični položaj zelo mejasen; 2. da se volilni izid presoja pesimistično in optimistično, iz tega potem sledijo razni sklepi, ki pa so zgolj ugibanja in domneve. Prave posledice volitev so še skrivne. Morda bodo prihodnji dnevi prinesli več luči v trenutni politični somrak.

Danes, v četrtek zvečer ob 20. uri
koncert

kubanskih kozakov

v Götzovi dvorani.

Vpliv školjk in morskih polžev na razvoj človeške kulture.

Človek, ki je v predzgodovinski dobi postal na najnižji stopnji kulture, ni tvoril prirode, kakoršni so kamenje, školjke, lupine orehov itd. uporabljal kot nakit ali orodje samo v takem stanju v kakršnem jih je našel, ampak jih je čisto tudi predelal in izkoristil kot vzorce za svoje umetniško vsvarjanje, o čemer nam najlepše pričajo liki pradavnih živali vrezani v kamen, ki so bili najdeni na Francoskem. Po raznih etnografskih muzejih se nahajajo številni dokazi, kako je plodono delovala narava v tropičnih krajih na divje narode v smislu ustvarjanja novih oblik in barv.

Tudi kulturni narodi starega sveta, obojito Indijci, Kitajci in Japonci so črpali iz prirode bogate vzpodbude. Bujna vegetacija njihove domovine in raznolično živalstvo jim je nudilo vzorce za krasne in čisto fantastične okraske njihovih posod, a obenem tudi za simbolično izdelovanje predmetov, ki so bili posvečeni kultu. Posebno veliko ulogo so pri umetniškem vsvarjanju teh narodov

Volilni izidi v mariborskem volilnem okrožju.

G. Okraj Maribor, levi breg.

Volilna	JDS	SLS	Nov.	SKS	Gol.	Nem.	Radić	Kor.	NSS	NRS
Cerkvenjak	10	538	1	3	8	7	—	2	9	1
Cermijenshak	3	312	—	8	1	3	1	—	2	—
Jarenina	9	246	1	7	—	13	—	—	—	2
Kamnica	12	305	2	2	33	37	3	3	2	3
Krčevina	31	183	—	5	44	36	12	1	26	2
Lajteršperk	10	246	2	13	29	33	11	4	12	5
Maribor I.	195	359	2	5	129	290	28	4	82	34
» II.	145	209	3	3	68	131	10	4	82	17
» III.	112	154	—	4	68	112	9	3	72	21
» IV.	36	225	1	3	134	84	8	5	54	12
» V.	47	184	2	5	170	127	23	6	67	15
» VI.	44	232	1	3	192	123	77	6	74	22
» VII.	39	172	1	4	128	94	59	9	64	21
Nova cerkev	5	234	1	11	29	148	6	1	1	1
Selnica ob Dravi	6	261	1	46	102	38	3	4	—	1
Selnica ob Muri	7	244	9	1	6	2	—	—	—	—
Sp. Sv. Kungota	8	142	—	8	6	5	1	—	3	3
Svečina	2	113	—	—	4	20	3	1	12	—
Sv. Ana	7	508	1	4	6	39	2	1	1	—
Sv. Barbara	10	296	—	10	1	3	—	—	1	4
Sv. Benedikt	5	308	1	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Jakob	7	357	—	—	1	1	—	1	—	—
Sv. Jurij ob Pesni	15	91	1	24	1	29	—	1	15	2
Sv. Juri v Sl. G.	4	502	1	1	1	1	—	1	2	2
Sv. Križ	26	162	1	1	2	4	—	—	1	1
Sv. Marjeta	8	275	—	13	5	22	1	2	1	3
Sv. Martin pri Vurb.	5	300	—	1	1	1	1	—	—	1
Sv. Peter	1	266	—	13	4	—	1	2	—	7
Sv. Rupert	6	184	2	10	—	6	—	—	—	—
Sv. Trojica	13	223	—	19	2	20	1	—	1	—
Sv. Lenart	29	172	4	13	2	44	2	1	1	—
Sv. Ilj	4	254	2	2	1	6	—	—	4	—
Zg. Sv. Kungota	2	126	3	9	12	26	6	—	13	—

863 8383 43 251 1190 1501 268 62 602 182
Volilnih upravičencev 18.124, volilo 13.345

H. Okraj Mozirje.

Volilna	JDS	SLS	Nov.	SKS	Gol.	Nem.	Radić	Kor.	NSS	NRS
Bočna	5	253	46	9	3	—	3	32	—	1
Gornji grad	22	200	12	8	2	1	—	30	1	1
Kodanje	10	201	23	—	1	—	3	1	1	1
Ljubno	9	159	107	1	40	—	12	6	2	1
Luče	7	242	36	5	13	—	4	3	—	—
Mozirje	25	353	29	5	1	1	1	6	22	9
Rečica	11	291	106	5	—	—	13	2	5	1
Solčava	3	164	1	—	—	—	—	—	1	—

92 1863 362 33 60 2 36 80 32 14

I. Okraj Ormož.

Volilna	JDS	SLS	Nov.	SKS	Gol.	Nem.	Radić	Kor.	NSS	NRS
Ormož	89	365	3	4	3	76	65	4	6	5
Savci	7	315	8	4	2	3	1	1	1	1
Središče	38	294	4	120	9	2	58	5	—	3
Svetinje	54	452	11	3	5	1	6	1	5	7
Sv. Lenart	7	352	7	1	—	6	26	3	—	—
Sv. Miklavž	13	320	6	40	1	6	54	4	3	4
Sv. Tomaž	22	244	4	1	1	2	4	2	1	1
Vel. Nedelja	17	331	5	5	—	9	57	2	3	1

247 2663 48 178 21 105 271 22 19 22

Politične vesti.

» Nemški mandat — s pomočjo štajercijancev! Glavni volilni odbor je končno ugotovil definitivni izid v mariborskem volilnem okrožju. Šlo je le še za to, ali dobi mandat brez količnika socialisti Go-

igrare konhylije, v prvi vrsti hišice morskih polžev in školjk, ki so osobito v onih zemljah najraznovrstnejše.

Te hišice so s svojim bogastvom oblik in barv ter s prelivajočim se bleskom obrnile nase pozornost onih narodov. — Njim se je zdelo nepojmljivo, kako zamore taka slabotna živalica brez kosti in močnih ekstremitet napraviti taka čudeša. Radi tega so nekatere teh živalic častili po božje. Tako so nekega v levo zavitega polža, dodajali kot atribut brahmanskim božanstvom, posebno bogu Visnu. Tega polža časte v Indiji tudi še dandanes. Locard piše o tem v svoji razpravi »Les coquilles sacrées dans les religions Indoues« sledeče: »V Daki (Bengalija) je zelo razvita industrija, ki se bavi s predelovanjem školjk za narokovice, nakite, fatishe vseh vrst itd. Od časa do časa najdejo med školjkami in polži tudi kakega v levo zavitega polža, katerega oni, ki ga najde skrbno spravi, ker je prepričan, da mu prinese srečo, ker je »svet«. Leta 1822 so prodali v Kalkuti neko tako školjko na dražbo za 450 rupij, kar je znašalo takrat krog 1000 francoskih frankov. To je za naše pojme gotovo veliko, je pa malo za Indijca, ki je prepričan, da mu lastništvo take školjke

loui ali Nemeč Schauer. Kakor kažejo številke, ima Golouh 5738, Schauer pa 5981 glasov, torej ima Nemeč krog 250 glasov več. Poglejmo si sedaj, iz katerih popolnoma slovenskih občin se rekrutirajo ti nemški glasovi, da se bo eklatantno videlo, da Nemeč niso dobili mandata

pomore do vsega, karkoli si želi. Poleg tega pa je še obilo drugih virov, ki dokazujejo, da konhylije raznim narodom niso nikdar bile ničvredna šara, ampak zelo dragoceni predmeti. Razna divja plemenca, posebno ona, ki žive na otočju Južnega morja, uporabljajo še vedno školjke in polže kot denarno vrednost. Školjkami in s polži si kupujejo orožje, lovske revirje in tudi žene. Ravno Frita Burger pripoveduje v svoji knjigi »Bei den Kannibalen der Südsee«, da si haitiški Papuanci zamorejo pridobiti ženo samo ako prinesejo očetu izvoljenke tri posežne dolge molekule na lijano nanizanih školjk neke posebne vrste, ki se nahajajo samo na obalah nekega oddaljenega in neobljudenega otoka.

Če pomislimo, da je človeški duh pri umetniškem vsvarjanju in pri umetni obrti vedno zajemal vzpodbudo v gotovih obstoječih vzorcih in da je ta vzpodbuda v prvih časih kulture prihajala iz neposredne človekove okolice, potem dobi konhylije velik kulturni pomen. Ljudje so jih v prvih časih uporabljali ali take kakršne so našli ali pa so jih predelovali v posode, nakit, nože, žlice, svedre, kladi, godala, a pozneje tudi v svetilke, škatle za tobak, vrče, umivalnike itd. V

z nemškimi, ampak z glasovi prodanih slovenskih duš, z glasovi bivših in še današnjih štajercijancev ali nemškutarjev. Evo: Nemeč so dobili v popolnoma slovenskih občinah sledeče glasove: v Novi cerkvi v Halozah 67, v Sv. Marjeti niže Ptuj 13, v Sv. Marku 6, v Zavrču 19, na Ptujski gori 10, v Ragoznici 13, v Selih 17, v Stopcah 2, v Sv. Andražu v Halozah 5, v Sv. Andražu v Sl. Gor. 3, v Sv. Barbari v Halozah 10; vse to v bivšem Ornigovem pašaliku. Dalje v Tolstem vrhu pri Guštanju 15; v Savcih pri Ormožu 3, v Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji 6, v Sv. Miklavžu 6, v Sv. Tomažu 2, v Vel. Nedelji 9; v Bodoncih 19, v Tokovcih 10, v Križevcih 13, v Kruplavinu 11, v Pečarovičih 17, v Pucinih 9, pri Sv. Antonu v Sl. Gor. 7, v Jarenini 13, v Selnici ob Dravi 38, pri Sv. Ani 39, pri Sv. Barbari v Sl. Gor. 3, v Sv. Martinu pri Vurberku 22, v Črešnjavcu pri Slov. Bistrici 6, v Framu 13, v Laporju 10, v Limbušu 26, v Makolah 4, v Račju 33, v Rušah 7, v Slivnici 4, v Hočah 27, v Sp. Ložnici 11, v Sv. Miklavžu na polju 20, v Studencih 8, v Šmartnem na Poh. 12, v Tinjah pri Slov. Bistrici 13, v Zg. Polskavi 33; v Malinedelji 2, v Murščaku 2, v Ločah 68 v Prihovi 5, v Sv. Florijanu 2, v St. Jerneju pri Konjicah 12, v Strančah 12, v Špitaliču 14, v Zrečah 26 itd. Nemeč se menda vendar sami ne domišljajo, da je v teh krajih sploh kak pravi Nemeč? Dejstvo je, ki izhaja iz tega, da je nemški mandat dobljen samo z glasovi slovenskih izdajic, renegatov, in ne z glasovi pravih Nemcev. To ugotovljamo za danes. Če so Nemeč na ta mandat ponosni, je to njihova stvar. Za nas je to zopet dokaz več, da hočejo Nemeč splezati pri nas po politični lestvi kvišku ne iz svoje moči, ampak s pomočjo renegatov najgrše sorte!

»Slov. Narod« za napredni blok. »Slov. Narod« je nedavno smešil našega politika dr. Kukovca, ki se je trudil, da bi se ustvarila napredna koncentracija, ki bi edina mogla doseči kaj več uspeha v boju proti klerikalizmu. Po volitvah se je tudi »Slov. Narod« izreznal in se v četrtkovni številki zavzema za osnutek naprednega bloka. Med drugim piše sledeče: »Vse napredne stranke brez izjeme so si edine v tem, da je klerikalna politika za slovenski narod pogubna. Ako hočejo pogubni vpliv te klerikalne politike paralizirati, jim ne preostaja drugega, kakor da se strnejo po bridkih in kušnjah pravkar završenih volitev v eno rodno skupščino v mogočno falango ter osnujejo v svojo uspešno obrambo proti klerikalizmu — napreden blok. Položaj v parlamentu je namreč tak, da moramo že v doglednem času računati z novimi volitvami. Ali naj napredne življe te nove volitve preseneti v istem razkorju in v isti razcepljenosti, kakor so jih za tekle volitve dne 18. marca? — Odprava dati se torej moramo vsem ambicijam, ki bi dovedle v veljavo to ali ono frakcijo, ker je to po obstoječem volilnem zakonu direktno onemogočeno. Ako hočemo napredne in svobodomiselnosti ideje vsaj kolikor toliko uveljaviti v javnosti, predvsem pa v parlamentu, se moramo enkrat za vselej odreči škodljivemu frakcijskemu duhu in malenkostnim o-

bombinaciji z vzorci iz rastlinskega sveta so jim radi svoje različnosti barv in oblik služile tudi za vzorce pri izdelovanju različnih suken, papirja, tapet in slinčnih predmetov.

Znano je dalje tudi, da so razni morski polži znatno uplivali na gradbeno umetnost starih kulturnih narodov Indije, Kitajske in Japonske. Ako pomislimo, da so ravno čudežno kombinirane hišice morskih polžev spoštovali kot božanstva, potem se gotovo ne bomo zmotili če trdimo, da so gotove vrste teh hišic bile vzorci za zidanje stavb verskega in profanega značaja. Frapanten vzorec za zidanje pagod je vzhodno-indijski obalni polž (testaria), kateremu je Liné dodal karakteristično ime »pagoda«. G. E. Rumpf pripoveduje v svojem delu »Amboinische raritäten«, ki je izšlo leta 1705 v holandsčini, naravnost neverjetne stvari o življenju tega polža, ki je nenavadno žilav in odporen. Ta polž je obrnil nase pozornost že davnih starih narodov, ker prihaja včasih v celih gručah iz vode na suho. Rumpf sam je mnenja, da je hišica tega polža, ki je zgrajena v obliki etaž ter se proti vrhu zožuje, služila za vzorec pri zidanju pagod.

(Konec prihodnj.)

sebnostim ter iskati zgolj dodirnih točk, ki lahko združijo vse napredne življe v zajedniško borbeno vrsto proti klerikalizmu. — Iztreženje gospode okoli »Sl. Narod« je tedaj temeljito in res blago. Ugotavljamo z zadoščenjem, da smo idejo naprednega bloka vedno zastopali v naši javnosti. Morda bo zmaga slovenskega klerikalizma, ki je presenečila celo njegove voditelje, vendarle prila strnjenje naprednih vrst v enotno bojno falango, ki je toliko potrebna, če hočemo naš narod ohraniti pred političnim, kulturnim in gospodarskim suženjstvom, ki ga obnavlja z vso odločnostjo Korošev klerikalizem.

• **Posledice volitev.** Sušteršičev »Ljudski dnevnik« je že prenehal izhajati. Novčanov »Republikanec« preneha te dni. Radikalni tednik »Naša vas« v Mariboru je tudi v Gospodu zaspal. »Slobodna Tribuna« v Zagrebu, katere krušni očetje Politeo, Tomljenović, Roje itd. so doživeli pri volitvah polom, prenehajo kot dnevnik.

• **Demokrati na Hrvaškem** so naraščali od zadnjih volitev od 76.406 na 82.345 glasov.

• **Komunisti in protičerke** so pri volitvah izgubili. Komunisti niso dobili niti enega mandata (zadnjič so jih imeli krog 60). Skoro vsi komunisti so glasovali v Srbiji za radikale, na Hrvaškem za Radića, v Sloveniji za klerikalce. Protič je propadel sam in tudi vsi njegovi kandidati. Brez mandata je ostala tudi Prodanovičeva republikanska stranka. Istotako narodno-socialna stranka.

V soboto in nedeljo
nabiralni dan
Ljudske knjižnice!

Dnevna kronika.

— **Notar Tomo Šorli** ž. V Podgradu v Istri je zatisnil za večno svoje trudne oči naš jugoslovanski bojevnik notar Tomo Šorli. Umrl je v času, ko je naziv »tožna Istra«, »sirota Istra« resničnejši, kakor je bil kedaj poprej. Sedaj, ko Istra kliče bil vabi kremenitih mož, da jo rešijo za Slovanstvo, se je porušil eden najjačih njenih stebrov. Pokojni notar Tomo Šorli je umrl v krepki moški dobi, star 42 let. Bil je dolga leta bojevnik za narodno in napredno stvar na Gorškem in v Istri. Med vojno je živel nekaj časa v ruskem ujetništvu, kjer je pisal članke za ruske liste. Nato je vstopil kot dobrovoljec v srbsko armado in preživel vse grozote njenega umika čez Albanijo. Iz Italije je prišel v Pariz in tukaj vodil pisarno »Jugoslov. odbora«. Na turovni konferenci je bil naš ekspert. Pozneje se je vrnil v Istro, dasi bi bil lahko ostal na udobnejšem mestu v Jugoslaviji. Z vso udobnostjo se je v novih, daleko težavnejših razmerah lotil narodnega dela. Pri delu ga je jela motiti bolezen, dokler ni smrt izrekla zadnje besede. Istra žaluje za njim, z grenkobo v srcu zro v njegov grob Jugoslovani na zasedenem ozemlju, z vso hvaležnostjo se svobodna domovina klanja njegovi posmrtni senci. Lahka mu bodi istrska gruda!

— **Iz državne službe.** V državno službo sprejet je absol. živinozdravnik Lojze Stibler iz Lokavec in imenovan za prov. uradnega živinozdravnika v X. okr. razr. — Okr. kom. dr. Tina Čuš je premeščen iz Dol. Lendave k okr. glavarstvu v Kočevje.

— **V Dolnji Lendavi** je namesto premeščenega okr. komisarja dr. Čuša imenovan za gerenta občine odvetnik dr. Ivan Pikuš.

— **Iz rudarske službe.** Za računskega revidenta je imenovan pri premogovniku v Velenju blag. kontrolor g. Anton Kurnik.

— **Kaj vse je mogoče pod radikalno vlado?** Osiješki listi se pritožujejo, da so tamošnji novinarji prisegli pod grško zastavo, državne pa sploh ni bilo.

— **Katoliški kler** priredi svoj kongres koncem marca v Ljubljani.

— **Dr. Sušteršič**, ki je doživel po volitvah velik neuspeh, namerava baje ustaviti svoj »Ljudski dnevnik« in se umakniti iz političnega življenja.

— **Umor.** V St. Ilju iz Slov. gor. je v soboto pred volitvami viničarski sin Al. Repnik s prepir s kuhinjskim ...

srce zabodel posestnika Baumana, ki je kmalu umrl. Repnik, ki so ga zaprli, se izgovarja s silobranom.

— **Nesreča ali samomor?** Iz Zidanega mosta nam poročajo: Dne 21. marca krog 7. ure zjutraj je povozil vlak, ki prihaja iz Ljubljane, v Suhodolu noko približno 50 let staro žensko. Kako je prišla pod vlak, še ni dognano. Sumi se, da je izvršila samomor. Njena identiteta še ni ugotovljena.

— **Samomor vsled bede.** V sredo zjutraj se je ustrelil na lukajšnjem pokopališču delavec progovnega odseka v Zidanem mostu Ivan Zarabec. Vzrok samomora je baje beda, v kateri se je nahajal vsled pičlih prejemkov in vedno naraščajoče draginje.

Poročilo o delovanju ambulatorija Protituberkulozne lige

v razdobju od 20. maja 1922 (dneva otvoritve) pa do 20. marca 1923.

V tem razdobju je bilo 123 ordinacij, ki so se vršile, izvemši praznike, redno vsak ponedeljek in soboto od 1/8. do 9. zjutraj in v sredo od 1/6. do 7. ure zvečer. Celokupno se je našlo 920 obiskovalcev, ki so posetili ambulatorij v cellem 2734 krat. Od teh 920 posetnikov, med njimi 578 moških in 442 žensk, je bilo iz Maribora 523, Studenc 124, Pobrežja 27, iz Radvanj 11, Lajtersberga 4, Krčevine 25, iz Tezna 6 ter Peka 3. Iz drugih krajev je prispelo 193 oseb. Med obiskovalci imamo 329 članov boln. blagajne južne železnice, 170 okrajne boln. blagajne v Mariboru, slednjič sta bila po 2 člana boln. blagajne v Ljubljani, poštne in državne boln. blagajne. Od teh 920 oseb je bilo 210 bolnih za manifestno jetiko, kar pomeni, da je bil skoraj vsaki peti obiskovalec jetičen! V prvem štadiju obolenja se je nahajalo 94 oseb, v II. 56 in 60 slučajev v III. štadiju. Po starosti so odpadli 3 v razdobje od 1 do 10 let, 14 od 10 do 20, 37 med 20 do 30 letom, 22 ljudi v razdobje 30 do 40 let, 15 od 40 do 50 in 3 osebe so bile 50 do 60 let stare. Tudi tukaj se vidi staro pravilo, da pade najvišje število obolenj v čas najlepše življenske dobe, v dobo viška delazmožnosti.

Od 841 v ambulatorij preiskanih pljunkov je bilo 113 več ali manj močno pozitivnih. Slednjič se je dalo v ambulatoriju 1263 tuberkulinovih in 1540 arsenovih injekcij in se je 45 članov preiskalo v sanatoriju bratov Tavčarjev z röntgenovimi žarki. Bodi bratom Tavčarjem izrečena zahvala za njih velikodušnost! — Posebnega poudarjenja pa zasluži delovanje sester in g. Turšičeve v okviru ambulatorija, ki so znatno pripomogle z izvanredno vnemo, samozatajevanjem in brezmejno požrtvovalnostjo k dosegu stavljenih in doseženih ciljev in pred vsem k popularizaciji te potrebne institucije med narodom. Sestre so pomagale pri preiskavi bolnikov v ambulatoriju in razven tega izvršile do danes 257 obiskov v hišah z jetičnimi, kjer so se informirale o razmerah bolnikov, bolniške podučevale o pravilni uporabi zdravil, jim dajale nasvete glede prehrane, snage v stanovanju, razvrstitve postelj, načinu okužbe, nevarnosti za otroke etc.

Vsa opazovanja so zabeleževale v o-skrbne pole, ki tvorijo danes za študij epidemiologije jetike v našem kraju dragocen, podučen zaklad. O svojih opazovanjih, zadobljenih velikokrat v pravicah gnezdih in špelunkah, ne pa v stanovanjih, so redno poročale sestre šefu ambulatorija in predsedniku lige, ki sta na podlagi teh informacij intervenirala v 10 slučajih pri Mar-Stanu, magistratu, stanovanjskem uradu in mestnem fizikatu. Kako velika je stanovanjska beda mestoma, pričajo najbolje slučajji, ko leži po 5-6 oseb v eni sobici na 2 posteljah, deleč še to luknjo z 1-2 jetični-koma! V takih slučajih je poskrbela liga za oskrbo jetičnikov v tukajšnji bolnici, kar pa se je redkokdaj posrečilo vsled odpora pri bolnikih, ker je njih oskrba ravno v naši bolnici nepopolno slaba!

V programu ambulatorija stoji sicer točka, da se naj delo po možnosti tudi podpre v obliki naturalij, denarja etc. revnim članom, ki pa se ni mogla izpolniti vsled pomanjkanja zadostnih sredstev, tako da je bilo delovanje ambulatorija omejeno le na preiskavo posetni-

kov, njih razvrstitev, na evidenco, kontrolo in poduk obolelih na domu. Tako je morala izostati vsaka najmanjša materijalna podpora tudi v onih slučajih, ki so kričali po podpori! Premnogokrat bi se dosegla lahko povoljna pomoč z malimi sredstvi, in bi se velikokrat tako otirale solze trpečemu narodu, ki bi vsaj v najtežjih urah boleznih videl, da ni pozabil sosed pridobitnik na svojega brata trpina! In liga bi bila to skromno naloge lahko rešila z lahkoto, zadovoljivo in pred vsem pravično, ker ima na razpolago zanesljive in vsestranske informacije po svojih usmiljenkah-pijonirjih-sestrah. Zato je morala liga staviti to najvažnejšo socialno točko svojega velikega programa z dnevnega reda, akoravno je polagala največjo važnost na njo. To pa iz prežalostnega vzroka, da je naša ravno tam zakrknjena srca in zaprta vrata, kjer bi morali imeti največji smisel za razširjenje delokroga ambulatorija in lige. Zaradi tega se mora na tem mestu podčrtati nezasišena indolencija gotovih krogov napram ligi glede podpore, katere je opetovano označil predsednik lige v odborovih sejah in ki nimajo najmanjšega smisla ter razumevanja za svojega bližnjega v bedi, lakoti in bolezni. Tem bolj žalostno je dejstvo, ker tudi njih uslužbeni iščejo spasa v okviru lige! Pa vsem tem veljaj izrek usode: Danes meni, jutri Tebi!

Mariborske vesti.

Maribor, 22. marca 1923.

— **Zaročil se je** včeraj g. Franjo Čerček, knjigovodja tv. I. N. Šošarič, z gosposodično Miro Schwatzovo iz ugledne mariborske rodbine.

— **Mesarji v Zagrebu in Mariboru.** Kakor povsod, so cene poskočile v zadnjem času tudi v Zagrebu za skoraj 50 odstotkov. Dočim v Mariboru »vladajo« mesarji na trgu po mili volji, prodajajo stare buše za prvovrstno volovsko meso, še vrši na zagrebškem trgu stroga kontrola ne le glede višine cen, temveč tudi glede kakovosti mesa. Kakor poročajo zagrebški listi, so te dni sedmim mesarjem zaprli mesnice, ker so prodajali tretjevrstno meso kot drugovrstno. Na mariborskem trgu sploh ne ločijo mesarji mesa po kakovosti, temveč je vse prvovrstno! Ali tržno nadzorstvo tega res ne vidi ali pa noče videti?

— **Opozarjamo na predavanje g. docenta dr. Matka o pomenu višinskega solca** in Röntgenovih žarkov za tuberkulozo, ki se vrši jutri zvečer na občnem zboru Protituberkulozne lige v mali dvorani Kazine ob 20. uri.

— **Predavanje v Ljudski univerzi.** V ponedeljek dne 26. t. m. ob pol 8. uri zvečer predava v prostorih Ljudske univerze (mala kazinska dvorana) g. prof. dr. Medved: Moja pot na Vezuv. Zgodovinsko in potopisno predavanje. Z ozirom na zanimivost predavanja je pričakovati obilen obisk.

— **Nakup knjig.** »Ljudska knjižnica« kupuje po primernih cenah dobro ohranjene knjige leposlovne in poljudno znanstvene vsebine v slovenskem, srbohrvaškem, češkem in nemškem jeziku. Ponudbe in pojasnila v uredništvu »Tabora«.

— **Redni občni zbor društva jugoslovanskih akademikov** se vrši v četrtek, 29. marca t. l. ob pol 14. uri s sledečim dnevnim redom: 1. odobrenje obeh zapisnikov zadnjih izrednih obč. zborov; 2. poročilo odbornikov; 3. poročilo častnega sode; 4. poročilo revizorjev; 5. dopolnitev poslovnika; 6. slučajnosti; 7. volitve.

— **Občni zbor protituberkulozne lige** se vrši v petek, dne 23. tm. ob 20. uri zvečer v mali kazinski dvorani. Dnevni red: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo g. docenta dr. Matkota o delovanju ambulatorija; 3. poročilo tajnika; 4. poročilo blagajnika; 5. izporemba § 8 pravil; 6. volitev novega odbora; 7. predavanje g. docenta dr. Matkota: Višinsko solnce in Röntgenovi žarki v boju proti tuberkulozi. — Vsi prijatelji protituberkulozne lige se vabijo, da se udeležijo tega zborovanja in se prepričajo, kaj je liga do sedaj storila in da je delovanje lige za blagor ljudstva potrebno.

— **Čevljarsko-prikojevalni tečaj.** Sinoči ob 7. uri je bil v prostorih državno-trgovske šole tvorjen čevljarsko-prikojevalni tečaj, ki ga priredi Urad za pospeševanje obrti ga je otvoril komisar g. stvom našega Slov. obrtnega društva. Otvoritve se je udeležilo precejšnje šte-

vilo občinstva. V imenu Urada za pospeševanje obrti je otvoril komisar g. Brozovič, ki je v svojem govoru razložil pomen tečaja za napredek naše obrti. Tečaj bo vodil strokovni učitelj g. Majce. Prijavilo se je 39 učencev, zato je deljen v dva oddelka.

— **Osrednje društvo trgovskih nastavlencev za Slovenijo.** Občni zbor krajevne skupine se ne vrši v mali dvorani Kazine, kakor je bilo objavljeno, ampak jutri 23. tm. ob 20. uri v mestni posvetovalnici. Pridite vsi!

— **Vsled onemoglosti ponešrečil.** Vsled onemoglosti se je predvčerajšnjem zgrudil na tla Franjo Pavlin ter se pobil. Pozvani je bil rešilni oddelek, ki mu je podelil prvo pomoč ter ga odpeljal domov.

— **Dvajsetdinarske novčance.** V zadnjem času se dogaja, da izdajajo gotovi ljudje dvajsetdinarske novčance, ki že davno niso več v prometu in v veljavi. Dogodili so se celo slučajji, da so ti spekulanti opeharili nepoučene ljudi celo tako, da so sprejeli te novčance za novostodinarske. Opozarjamo javnost na to ter priporočamo, naj pazi, da ne bo osleparjeno.

— **I. Mariborski bioskop.** V četrtek, petek, soboto in nedeljo predvaja I. Mariborski bioskop 3. del veleznaničnega filma Matilda Sandorf.

Narodno gledališče

Predst. 150. Sezona 1922-23. Abonem. B. V četrtek, 22. marca 1923 ob 19 in pol.

Težke ribe

Veseloigra v treh dejanjih. Spisal Mihal Batič. Poslovenil Josip Debevec. Režira Vlado Bratina.

OSEBE

Onufrij Tjaputkjevič Bratina
Derota, njegova žena Šturmov
Vanda, vaukinja Tjaputkjevičevih Savinova
Bursinski, posestnik Tepavac
Helena, njegova hči Kraljeva
Vistovski, kapitalist Grom
Henrik, njegov strižnik Janke
Pagatovič, sodni svetnik Jerman
Filip, sluga pri Tjaputkjevičih Kosič
Dejanje se godi v stanovanju Tjaputkjevičevih.

Med izvajanjem vstop ni dovoljen.

Repertoire:

Četrtek, 22. marca Težke ribe, B. Premijera.
Petek, 23. marca zaprta.

»Težke ribe«. Ker je gđ. Kraljeva bolela, igra mesto nje ga. Testenova.

»Težke ribe«. Opozarjamo na danes njo premijero »Težke ribe«, ki nam bo nudila mnogo intimne zabave in pri-srčnega smeha. Dejanje se odigrava v meščanskem krogu. »Tiho družinice« (dedek Bratina, babica Šturmov in stari sluga Filip) razveselita s svojim prihodom dve »razposajenki« Vanda (Savinova) in Helena (Testenova). Ti dve navik zmedeta že osiveli glavi: Vistovskega (Grom) in sodnega svetnika Pagatoviča (Jerman). Že koncem prvega dejanja se vname prisrčna zabava: ob zvokih klavirja se zasučeta obe težki ribi (Pagatovič in Vistovski) z ljubkima razposajenkama. Ta veseloigra ne bo razveselila samo »Težkih rib« ampak vsacega, ki si želi oddahniti od vsakdanjih skrbi.

Sport.

— **POLNP.** V svoji torkovi seji je odbor določil sledeči razpored prvenstevnih tekem: 22. aprila Ptuj-Svoboda v Ptuj; 29. aprila Maribor-Rapid v Mariboru; 6. maja Ptuj-Maribor v Mariboru; 10. maja Svoboda-Maribor in Rapid-Ptuj v Mariboru; 13. maja Rapid-Svoboda. Igrišča se bodo določila pozneje. Prihodnje torkove seje naj se sigurno udeležijo vsi kapetani prvih moštev, ker se bo na tej seji volil kapetan pododbora in ker se bo tudi postavilo reprezentativno moštvo proti Celju. Za tekme v nedeljo so določeni sledeči sodniki: Primorje-Rapid g. Nemec; Maribor rez. - Rapid rez. g. Honomihl.

Gospodarstvo.

— **g. Produktna borza** v Novem Sadu, dne 20. marca: pšenica 458, ječmen 315, oves 290, kornuza 255, fižol 460, moka pšenična »00« 665, otrobi pšenični 160, tendenca neizmenjena.

Izpred sodišča.

Maribor, 16. marca.

Med ruvanjem ustrelil človeka.

Dvaindvajsetletni kočarski sin Janez Šmigoc v Stojnicah, okraj Ptuj, se je zagovarjal pred senatom radi pregreška zoper varnost življenja po § 335 k. z. — V noči na 2. januarja so imeli pri mlinarju Mihaelu Šmigocu v Stojnicah domačo veselico. Udeležilo se je več domačih fantov in deklet, med njimi današnji obdolženec in posestnik sin Marka Zorec. Slednja sta se hotela udeležiti tudi veselice ognjegasev v Bukoveh, ki se je vršila isto noč, kamor bi seveda ne smel brez puške. Zato je vprašal Janez Šmigoc, ko je prišel k Šmigovčevim Franca Kelca, če je prinesel svojo karabinko s seboj. Ko je dobil negativen odgovor, je nagovarjal Kelca tako dolgo, da se je slednji udal in sta šla oba po usodepolno puško, ter jo prinesla k Šmigovčevim. Tam pa je njima nekdo puško skril. Ko jo je Janez Šmigoc slednjič našel, jo je skril v klet. Nesreča pa je hotela, da je šel enkrat z Zorcem v klet po vino. Pri tej priložnosti je vzel Zorec puško in zginil z njo. Zunaj pa ga je dobil Šmigoc in zahteval od njega, da mu vrne puško. — Zorec pa je vkljub temu odšel z njo, da bi je ne dobil v roke Šmigoc in preprečil tako obisk ognjegasev v Bukoveh. Šmigoc je šel za njim, pograbil karabinko in jo hotel izvit Zorcem iz rok. Pri tem pa se je puška sprožila in je strel zadal Zoreca tako nesrečno, da se je zgrudil mrtev na tla. — Sodba se glasi na 4 mesece strogega zapora.

Se eden.

Osemnajstletni posestniški sin Franc Jurgec v Gruškoveh, okraj Ptuj, se je dne 19. decembra l. l. sprl s svojimi očetmi Janezom Jurgec. Tekom prepira je sin pograbil kol ter udaril s tem svojega rodnega očeta tako po glavi, da ga je lahko telesno poškodoval. Sodišče ga je obdoložilo na 1. mesec ječe.

Izurjen tat.

Dne 14. junija l. l. je bilo Martinu Rojko v Jiršovcih, okraj Ptuj, tačas ko je delal na polju ukraden iz zaprte hiše kovčeg s 6200 K. Tat je prišel v hišo na ta način, da je našel ključ od vežnih vrat na oknu in z njo vrata odprl. Sum

tatvine je padel na čevljarja Martina Frasa, ki je sosed obradenega in kate-remu so Rojkove razmere dobro znane. Fras, ki je že 4krat predkaznovan, je v okolici znan kot nevaren tat. Denar se pri njem ni našel, pač pa je ugotovljeno, da je 4 dni po tatvini brez dela pijančeval. Osumljen je nadalje, da je junija 1921 Jeri Caf v Grajenščaku ukradel 1640 K gotovine. Fras je bil obsojen radi hudodelstva tatvine na 3 mesece teške ječe.

Sraka.

Edenindvajsetletna, v Bednjo na Hrvaškem pristojna služkinja Amalija Šestan, ki je že 5krat radi tatvine predkaznovana, je dne 21. febr. ukradla posestniku Ivanu Mahoriču v Jančevskem vrhu, okraj Ptuj, 3 ženske bluže, 4 ženska krila, volučeno majo, rožni venec, plečeno kosaro, par novih čevljev, 3 steklene lonce, približno 20 kg masti, 5 kg svinjskega mesa in hlebček kruha. — Šestan, ki tatvino prizna, je bila obsojena na 6 mesecev teške ječe.

Zanimivosti.

r Zastrupljena pogača. V Stendalu v Nemčiji je tamkajšnja porota obsodila zakonsko ženo Ano Schulz na smrt. Obsojenka je leta 1917. poslala svojemu možu, ki se je nahajal na bojišču pogačo zastrupljeno s strihinom. Mož je to pogačo pojedel in umrl.

r Fotografiranje pijancev. V državi Jova v Ameriki v kraju Des Moines fotografirajo vsakega pijanca, kadar ga vlečejo varnostni organi na policijo. Pijance dela kraval in kriči in takrat je strašno grd. Ko se na hladnem iztrezni in ga odpuste, mu dajo v roko fotografijo z naukom, da naj se sramuje, da je bil pijan in kadar bi se imel zopet napiti, naj poprej pogleda svojo fotografijo iz zadnje pijanosti, da se morda premisli zopet zapasti alkoholu. Nekateri so se temu policijskemu nastopanju vsprotivili, med njimi tudi neki novinar iz Viskonsina, ki je v javnosti žigosal početje Des Moineske policije. Policijski ravnatelj mu je odgovoril: »Ako pridete v Des Moines in se tu upijate, ne bomo Vas samo fotografirali, ampak Vašo fotografijo razpošljemo po vseh Zedinjenih državah.«

Mala oznanila.

Prodajalca za mesno trgovino dobi službo. Vprašati v posredovalnici Janežič, Slovenska ulica. 558 3-2

Iščem mesta kot vzgojiteljica ali nadziralnica otrok za popoldanske ure od 14.—19. proti brezplačnemu kosilu in večerji. Ponudbe pod »Vzgojiteljica« na upravo »Tabor«. 554 3-3

Prvo vrstna kuharica se takoj sprejme. Plača dobra. Poizve se v upravi lista. 568 2-1

Kompletna spalna soba in kuhinjska oprema se radi selitve po ugodni ceni proda. Krčevina, Praprotnikova ulica št. 132-I, levo. 557 2-1

Moško kolo, znamke Puch, v jako dobrem stanu, se takoj proda. Wilsonova ulica št. 23. 557 2-2

Perilo po najugodnejši ceni prodaja samo B. Veselinović in drug. Maribor, Gosposka ul. 26. 458 15-8

Pristopajte
k Jugoslovnski
Matici.

Zahtevajte
povsod, TABOR!

Izjava.

Podpisani obžalujem žalivke, ki sem jih raznašal o gospej Mari Šafer, jih kot nerisnične preklicujem in se gospej Šafer zahvaljujem, da je odstopila od kazenske obtožbe.

Ptuj, dne 21. marca 1923.

Maks Muršec.

Podpirajte slovenske tvrdke!

Prometni zavod
za premog d. d.
v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in
trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debele

inozemski premog in koks vsake
vrste in vsakega izvora, ter pripo-
roča posebno prima češkoslovaški
in angleški koks za livarne in
domačo uporabo, kovaški pre-
mog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d., centrala v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II. Podružnica v Novem Sadu (Bačka). 209

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila
Rosandra.
(Dalje.) (54)

»Od onega, katerega se vam bode pokazalo.« —
»Kdo mi ga bode pokazal?« —
»Vaš soprog.« —
Nastal je mučen molk. — In vendar je bila stvar jednostavna: pustiti se ljubiti. — A zapopadla je Julijeta, da bo ta ljubezen, katero mora vzbuditi, začetek groznih, strahovitih posledic, katere se bo zahtevalo od nje potem, kasneje. —
»Mrka, temna oseba, čegar značaj označujemo, če pa premišljevala.« —
»Ali se je obotavljala?« —
»Ali se je skoraj sam upiral sredstvom, katere je moral uporabljati, da si zagotovi nadmočje in prevladje čez kralja?« —
»Kdo ve, kdo bi to mogel razjasniti?« —
»Torej, sedaj sva si na čistem, vse vam je jasno?« je mahoma vprašal. —
»Razpolagajte z menoj, — z dušo in telesom!« — je odgovorila Julijeta. —
»Kar se tiče potrebne opreznosti mi jamčim za to vaše bogastvo. — In sedaj, ko sva se domenila, drago dekle, naredi va kakor vsi dobri pametni trgovci, — ki se ne zadovoljijo s praznimi besedami. — Kot aro sem vam bil dal že osemdesetisoč frankov, to so uhanj, — in to ne da bi vedel, ali ste ona oseba, ki odgovarja namenu. A vi, iz vaše strani...« —
»Kaj vam moram dati?« — je zasepetala Julijeta. —
»Vaš podpis.« — »Verba volant, scripta manent.« — Razumete latinski?« —
»Ne, — tega so me pozabili naučiti!« —
»Tem slabše, — gospa d' Etioles zna latinski. — Zna tudi mnogo drugih reči!« —
»Gospa d' Etioles?« —

»Ali sem imenoval gospo d' Etioles? Nič ne del! — Kar se pa tiče mojega izreka, pomeni: »verba volant, — da besede letijo, a pisanje ostane, — scripta manent.« — Tu je torej list, katerega blagovolite podpisati z današnjim dnevom in pridejati še vse potrebne točke.« —
Julijeta je vzela list in med čitanjem je pobledele, — kar je brala je presegalo vse presenečenje celega večera. —
In sicer je bilo pisano:
»Jaz grofica du Barry, naslovna ljubimka in favorita Velikanstva kralja Ludvika XV., — potrjujem in izjavljam, da se v resnici imenujem Julijeta Béau. — Vsled ukradenih listin mi je bilo omogočeno izdajati se za damo plemenitega rodu; — na podlagi objavljenih mi nagrade od petstotisoč lir, sem se podstopila jaz, — ubogo javno dekle, izvrhek človeštva, — pridobiti si kraljevo ljubezen, — za katerega pa ne čutim drugega kot zaničevanje brez vsakega sovraštva, izjavljam da sem, predno sem dospela na visoko stopnjo, katero zavzemam, prodajala svoje poljube, svoj nasmech vsakemu, kdor jih je plačal, — in malovredni kralj, ki misli, da je moj prvi ljubimec, pride za ogromnim številom ljubimcev, da bi jih pač zadostovalo za dvoje, troje javnih deklet, kakor sem jaz!« —
Julijeta je najprvo zagorela v rudi, čisti sramu, a potem je postala blede, blede. —
Solza se ji je utrlila iz očesa. —
»Ali podpisate?« — je trdo vprašal nenavaden človek. — »Če podpisate, — pomeni to bogastvo. — Jaz pač ne bom imel priložnosti, poslužiti se te izjave, — če me bode ubogal!« —
»Grofica du Barry! — Ljubimka kralja!« — je jecljala Julijeta vsa prestrašena. —
»Favorita Ludvika XV. To se pravi, nezasiščana sreča, — oblast, da vladate v Franciji, — mogoče v celi Evropi. —

Zabave, veselice in čast. — Vsi indijski zakladi na vaše razpolaganje.« —
»Podpišem!« — je zahropela Julijeta. In hitro je šla k pisalni mizici, postavila je dan in slednjič podpisala svoje ime. —
»Sedaj pa prepisite celo izjavo in podpišite tudi prepis.« —
Dekle je ubogalo. —
Neznane je pazljivo prečital obadva lista, — pustil, da sta se posušila, ju zravnal in vtaknil v listnico, katero se je lahko zaklenilo in katera je bila pritrjena na veržici okoli vrata pod obleko. —
Potem se je pokril ter šel proti vratom. —
»Se jeden trenutek, gospod,« — ga je vstavila Julijeta. — »Kedaj vas bodem zopet videla?« —
»Mogoče še to noč, — mogoče tudi nikoli več.« —
»In če vas ne bom videla, kako bom spoznala vaše ukaze?« —
»Ne skrbite za to, — kjerkoli bode, ali kot priprosia deklica ali pa kraljeva ljubica, moj pogled vam bo vedno sledil in moja roka bo čuvala nad vami!« —
»Kako naj vas zovem?« — je vprašala še Julijeta trepetajoče. —
»Imenujte me gospod Jakob!« — je mirno odgovoril čudni, grozni obiskovalec. —
Ko se je Julijeta dobro zavedla, je gospod Jakob že izginil in ona se je spraševala, ali je bilo vse le sen razburjene domišljije, ali pa resnica. —
A pogledala se je v ogledalo — opazila brilanta, ki sta se ji lesketala v ušesih in vedela je, da ni sanjala, — da je resnica, kar je doživela tisti večer. —
XVIII.
Palača d' Etioles.
Ko je vitez d' Assas prišel iz Bastilje, in parkrat močno vsrkal svežega, prostega zraka, ko se je prepričal, da je njegov rešitelj izginil ter ga oprostil svoje vkljub vsemu neprijetne prisotnosti,

ki ga je vznemirjala, kateri občutek si je mladenič očrtal kot črno nevhvaležnost, ko se je slednjič res prepričal, da je prost, — oziroma vsaj to, kar je v onih časih pomenilo prost, — ko je bil vsak drugi človek skoraj že agent, — ovaduh, ki je opazoval in prežal na druge, — tedaj je začel prosto stopati proti ulici sv. Onorata. —
Hodil je precej hitro, — z ravno glavo, medtem ko mu je roka gladila drzaj sablje, katero so mu vrnili, ko je zapustil temno ječo. —
Bilo bi pač nevarno zamisliti se mu v najmanjšem pogledu, kajti srce mu je mogočno utripalo ob misli na vse ono, kar mu je zaupal čestiti gospod Jakob glede one temne zarote, ki naj bi potisnila Ivano v roke Ludvika XV. —
On, skromni zastavničar, revni čestnik, — on je bil na tem, da bi beril zopet kralja, zoper Ludvika XV. —
Kakor slavni vitezi junških časov, tako je bil tudi on pripetljiv žrtvovati svoje življenje za kraljico svojega srca. —
Seveda, borba bi utegnila biti strahovita, ali njegov pogum je rasel ob samih misli, da se gre za rešitev dragega bitja pred vsemi spletkami, ki so jo obdajale, rešiti jo, če treba pred njo samo. — In on ne bi v zahvalo za svojo vdanost zahteval ničesar, čeprav je podvzetje smelo in ga lahko dovede do vešal. —
Ne, ničesar ne bo zahteval, — da vitez je sanjaril o svoji nalogi kakor pravi Don Quichotte, — ali kakor lepi mladi Don Quichotte. —
Dobri apostol rešitve si pač ni domišljaval, da je ta vdanost zakrivila edino neskončno njegovo ljubezen, — njegovo ljubezensko strast, ki ga je vkljub vsemu zavedla na to pot. — Sicer pa je bilo edinole lepo, da si kaj takega ni mislil, saj je najlepša, najidealnejša oblika ljubezni — res prava srečna vdanost. —
(Dalje prih.)